

Toimenpideoite TPA 80/2020 vp

Saara-Sofia Sirén kok ym.

Toimenpideoite turkiseläintuotantoa koskevan selvityksen käynnistämistä

Eduskunnalle

Turkiseläintuotanto on maailmanlaajuisesti kohdannut muutoksia. Merkittävät kansainväliset muotitalot ovat ilmoittaneet viime vuosien aikana luopuvansa turkisten käytöstä. Tänä vuonna turkittomuuslinjauksestaan ovat tiedottaneet muun muassa Versace, Furla, Donna Karan ja DKNY. Myös esimerkiksi San Franciscon kaupunki ja Lontoon Camden Town ovat ilmoittaneet kieltävänsä turkisten myynnin alueellaan.

Turkistarhojen määrä on vähentynyt radikaalisti myös Suomessa. Suomessa on enää noin 900 turkistilaa, joista suurin osa sijaitsee Pohjanmaalla. Tarhoja oli vielä 1980-luvun alussa vajaat 5 900 ja vuonna 2002 lähes kaksinkertainen määrä verrattuna nykyiseen. Kolmannes tiloista joutuu harjoittamaan myös muuta maataloutta. Suomalainen turkistuotanto saa yhteiskunnan tukia muun muassa lomitustuen kautta ja investointitukina.

Taloustutkimuksen toteuttamien kyselyjen mukaan (2019) 74 % suomalaisista haluaisi joko kieltää tarhauksen tai jatkaa sitä ainoastaan siinä tapauksessa, että eläimillä on huomattavasti lisätilaa ja mahdollisuuksia lajityypilliseen käyttäytymiseen.

Kissa- ja koiraturkisten myynti ja tuonti EU-alueelle on kielletty direktiivillä jo kymmenen vuotta sitten. Perusteena on kissojen ja koirien pito lemmikkinä sekä se, että niitä on voitu pitää ja lopettaa huonoissa olosuhteissa. Samoilla perusteilla saattaisi olla mahdollista kieltää kaikkien turkistuotteiden tuonti ja valmistus.

Arviot alan työllistävyydestä ovat vaihtelevia. Silloisen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen vuonna 2008 tuottaman raportin mukaan turkistarhaus työllistää suoraan keskimäärin 0,7 henkilöä tarhaa kohden, mikä tarkoittaisi tämän päivän tarhamäärällä noin 700:aa täysipäiväistä työvuotta. Alan itsensä teettämän tuoreimman laskelman mukaan ala työllistää noin 5 000 henkilötyövuotta, kun huomioon otetaan tarhojen työntekijöiden lisäksi rehuteollisuuden ja markkinointi- ja huutokauppayhtiö Saga Fursin työntekijät sekä rehuntuotannon ja kuljetusten kautta tuleva työllisyys. Kaikkiaan voidaan todeta, että turkisalan työllistävyys on laskenut merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana, sillä vuonna 1986 ala työllisti jopa 20 000 ihmistä. Ala on kuitenkin merkittävä työllistäjä niillä alueilla, joille elinkeino on keskittynyt.

Niin kansainvälisten muotitalojen trendien kuin yleisen mielipiteen muuttumisen valossa turkistarhaus näyttää siis olevan pienenevä elinkeino Suomessa. Toimintaympäristön muutosten myö-

Toimenpidealoite TPA 80/2020 vp

tä olisi myös alan toimijoiden itsensä etu, että laadittaisiin selvitys turkistarhauksen tulevaisuudennäkymistä Suomessa.

Turkistarhaus erottaa Suomen monista muista Euroopan maista. Olemme Kiinan ohella maailman suurimpia turkisten tuottajamaita. Maassamme tapetaan joka vuosi noin neljä miljoonaa turkiseläintä. Suurin osa turkiksi päätyvistä eläimistä on kettuja, minkkejä sekä naaleja, joita turkisala kutsuu siniketuiksi.

Komission tuottaman raportin mukaan turkistarhauksessa on puutteita mm. eläinten hyvinvoinnissa ja häkkien koossa suhteessa eläinten kokoon. Puolassa käydään parlamentaarista keskustelua turkistarhauskiellosta. Norjan porvarihallitus päätti puolestaan, että turkistarhaus päättyy maassa vuoteen 2025 mennessä. Turkistarhauksesta luopuminen edellyttää ennakoitavuutta, riittävää siirtymäaikaa sekä taloudellista siirtymätukea yrittäjille.

Suomessa turkiseläinten häkkikasvatusta on kritisoinut eläinjärjestöjen lisäksi muun muassa Suomen eläinlääkäriliitto. Turkiseläinten pidosta säädetään eläinsuojelulaissa ja sitä täydentävissä asetuksissa. Nykyinen lainsäädäntö on löyhä ja vanhentunut eläinten oikeuksien näkökulmasta. Maa- ja metsätalousministeriö ryhtyi uudistamaan turkiseläinten olosuhteita säätelevää asetusta jo vuonna 2013. Uudistustyö on kuitenkin edelleen jäissä. Asetuksella voitaisiin parantaa eläinten asemaa asettamalla tutkimustietoon pohjaten riittävät vaatimukset esimerkiksi häkkien koosta ja pohjasta sekä juomaveden takaamisesta kaikille eläimille.

Elinturvallisuusviraston mukaan turkistarhoilta löytyy vuodesta toiseen huomautettavaa eläinten hyvinvoinnissa. Esimerkiksi vuonna 2016 peräti kahdella kolmesta tarkastetusta turkistilasta havaittiin laiminlyöntejä. Laiminlyöntien määrä nousi edellisistä vuosista, vaikka aiempiinkin vuosina huomautuksia oli saanut lähes puolet tarkastetuista tiloista. Turkisasetus on tarpeen päivittää nopealla aikataululla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin päivittääkseen välittömästi asetuksen turkiseläinten suojelusta ja

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin laatiakseen selvityksen turkistarha-alan tulevaisuudennäkymistä.

Toimenpideoite TPA 80/2020 vp

Helsingissä 17.6.2020

Saara-Sofia Sirén kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Mia Laiho kok
Jaana Pelkonen kok
Sari Multala kok
Juhana Vartiainen kok
Tiina Elo vihr
Atte Harjanne vihr
Mari Holopainen vihr
Satu Hassi vihr
Mai Kivelä vas
Mirka Soinikoski vihr
Inka Hopsu vihr